

عرش (رقم هیبرید جدید آفتابگردان) (سال ۱۴۰۳)

با توجه به اهمیت ارقام زودرس در شرایط گسترش خشکی، افزایش عملکرد ارقام هیبرید زودرس همراه با اصلاح ویژگی‌های مورفولوژیک از جمله بهبود یکنواختی و اصلاح ساختار بوته مانند خمیدگی ساقه از جمله نیازمندی‌ها در زمینه اصلاح ارقام آفتابگردان در ایران است. تهیه لاین رستورر (RGK15) هیبرید عرش در فاصله سال‌های ۱۳۸۷-۱۳۹۲ و لاین نرعقیم سیتوپلاسمی AGK370 و لاین نگهدارنده مربوط با استفاده از روش تلاقی همزمان در طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۶ صورت گرفت. در سال ۱۳۹۵ لاین رستورر RGK15 از نظر ترکیب پذیری عمومی برای عملکرد دانه در بین ۳۲ لاین دیگر در رتبه پنجم و لاین مادری AGK370 در بین ۴۳ لاین نرعقیم در رتبه دوم قرار داشت. در سال ۱۳۹۷ هیبرید عرش بیشترین ترکیب پذیری خصوصی را برای عملکرد دانه نشان داد. هیبرید عرش در ارزیابی سازگاری در طی دو سال ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ در کرج، ساری، دزفول و کرمانشاه با عملکرد دانه ۲۹۸۲ کیلوگرم در هکتار در رتبه سوم قرار داشت و نسبت به هیبرید گل‌سا (۹٪)، قاسم (۱۲٪) و فرخ (۱۶٪) برتر بود. در بررسی‌های کیفی روغن، میزان اسید اولئیک این هیبرید (۴۳/۵٪) بیشتر از دامنه مربوط به روغن‌های معمولی (۳۹-۱۴ درصد) است که یک صفت مطلوب از نظر پایداری و کیفیت روغن است. هیبرید عرش به عنوان یک هیبرید زودرس با طول دوره رویش ۱۰۲ روز، ارتفاع بوته ۱۷۶ سانتیمتر، وزن هزار دانه ۵۰ گرم، متوسط تعداد ۹۳۷ دانه در طبق، عملکرد دانه و روغن به ترتیب ۲۹۸۲ و ۱۳۷۴ کیلوگرم در هکتار، پایداری عملکرد، میزان اسید اولئیک (۴۳٪)، خمیدگی ساقه ۲۳٪ و مقاوم به سفیدک کرکی (نژاد ۱۰۰) و زنگ (نژاد ۳۳۴) به عنوان یک هیبرید جدید مناسب برای کشت اول و دوم در کرمانشاه، مازندران، گلستان و مناطق مشابه توصیه می‌شود.

مشخصات هیبرید عرش در مقایسه با هیبرید شاهد		
عرش	گل‌سا (شاهد)	خصوصیات زراعی
۱۰۲	۱۰۱	طول دوره رویش (روز)
۱۷۶	۱۶۰	ارتفاع بوته (سانتی متر)
۲۳	۳۰	خمیدگی ساقه (%)
۵۰	۵۹	وزن هزار دانه (گرم)
۹۳۷	۷۳۷	تعداد دانه در طبق
۴۵/۹	۴۶/۶	درصد روغن
۴۳	۱۷	درصد اسید اولئیک
مقاوم	مقاوم	واکنش به سفیدک کرکی (نژاد ۱۰۰)
مقاوم	مقاوم	واکنش به زنگ (نژاد ۳۳۴)
۳	۲/۷	عملکرد دانه (تن در هکتار)
۱/۴	۱/۳	عملکرد روغن (تن در هکتار)

توجیه اقتصادی:

بر اساس متوسط عملکرد هیبرید عرش (۲۹۸۲ کیلوگرم در هکتار) در آزمایشهای سازگاری و ۹ درصد برتری عملکرد نسبت به رقم شاهد (۲۵۰ کیلوگرم در هکتار) با در نظر گرفتن نرخ تنزیل بانکی ۲۳ درصد و افزایش قیمت سالانه ۲۰ درصد، با در نظر گرفتن پیش بینی قیمت فروش هیبرید آفتابگردان در سالهای مختلف و سطح زیرکشت، ارزش کنونی ناخالص تولید هیبرید جدید در دوره هفت ساله ۸۵۹ میلیارد ریال برآورد شد.

مناطق جغرافیایی:

این رقم مناسب کشت اول و دوم در کرمانشاه، مازندران، گلستان و مناطق مشابه است.

سایر مجریان

ابراهیم فرخی، آذر طاعی، اسد... زارعی سیاه بیدی، فتح ...
 نادعلی، سیامک رحمانپور اوزان، حسین صادقی، فرناز شریعتی،
 عراز محمد نوری راد دوجی، سیدعباسعلی اندرخور، نرجس
 خاتون کازرانی، سید احمد کلانتر احمدی، محمد رضا
 شهنسواری، احمد آئین، مراد چشمه نور، عباس رضائی زاد،
 فرشاد ناصر قدیمی، امیر قلی زاده، حمید صادقی گرمارودی

مجری طرح:
مهدی غفاری